

«ВЫТОКІ» АДПАЧЫНКУ НА ГОМЕЛЬШЧЫНЕ

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)

У Год гістарычнай памяці арганізатары «Вытокаў» зрабілі акцэнт на культурнай спадчыне кожнага горада. На Гомельшчыне гэта будзе надзвычай яркі акцэнт. Рэчыца — адзін з самых старажытных беларускіх гарадоў. Гісторыкі мяркуюць, што горад існаваў ужо ў другой палове XI стагоддзя, а археалагічныя знаходкі сведчаць, што людзі на гэтай тэрыторыі жылі ў VII стагоддзі. Праз старажытную Рэчыцу праходзіў гандлёвы шлях «з варагаў у грэкі» — шлях з Балтыйскага мора праз Усходнюю Еўропу ў Візантыю. Горад быў адным з важных пунктаў на гэтым шляху, пра што сведчаць археалагічныя знаходкі. Бліжэй пазнаёміцца з гісторыяй можна будзе і на фестывалі «Вытокі». Арганізатары канцэртнай праграмы аб'яцуюць тэатралізаваць выступленне, прысвечанае рэчыцкай старонцы.

Упершыню ў гістарычных крыніцах Рэчыца згадваецца пад 1213 годам у Густынскім летапісе. На працягу XI—XIII стагоддзяў гэтыя землі валодалі кіеўскія, а затым чарнігаўскія князі. Пры Гедыміне Рэчыца стала часткай Вялікага Княства Літоўскага. Выгаднае геаграфічнае становішча спрыяла паспяховаму развіццю горада. Зрэшты, праблем дадавалі войны з Маскоўскай дзяржавай і запарожскімі казакамі, якія не маглі не звярнуць увагу на гэты горад. Так, у 1654 годзе атрад атамана Залатарэнікі захапіў і спаліў драўляны замак, які пабудаваў Вітаўт. У 1511 годзе Рэчыца адным з першых беларускіх гарадоў атрымала Магдэбургскае права. Праз 55 гадоў яна стала цэнтрам аднайменнага павета.

У XIX стагоддзі ў горадзе пачала актыўна развівацца прамысловасць. У Рэчыцы з'явілася некалькі заводаў, якія займаліся вытворчасцю паташу, смалы і дзёгцю, а таксама шкляная фабрыка. Быў пабудаваны паштовы тракт, што звязваў Рэчыцу з Мінскам і Чарнігавам. Наступным важным крокам стаў пача-

Культура, духоўнасць і навука

Цікавай Рэчыца будзе і для тых, хто больш дбае аб духоўным, а не матэрыяльным. Горад па праве можа стаць цэнтрам рэлігійнага турызму. Бадай ці не самай галоўнай славунасцю горада можа лічыцца Успенскі сабор, пабудаваны ў 1842 годзе. Храм спалучае ў сабе рысы класіцызму і рэтраспектыўна-рускага стылю. Для аматараў цікавай архітэктуры — тое, што трэба. Упрыгожвае Рэчыцу і Троицкі касцёл, пабудаваны з чырвонай цэглы. Гэты храм — адзін з найлепшых прыкладаў неаготыкі не толькі ў Гомельскай вобласці, але і на ўсім Палессі. Абавязкова для наведвання знакаміта рэчыцкая славунасць — капліца Еўфрасінні Полацкай. Яна стаіць на высокім

так чыгуначных зносінах лініі Гомель—Лунінец, якая прайшла праз Рэчыцу ў 1882 годзе.

У жніўні 1941 года пачалася акупацыя Рэчыцкага раёна нямецка-фашысцкімі захопнікамі, якая працягвалася да лістапада 1943 года. За гэты час многія населеныя пункты былі разбураны, а частка насельніцтва — сагнана на прымусовыя работы ці знішчана. У пасляваенны час актыўна аднаўлялася прамысловасць і будаваліся новыя прадпрыемствы.

У 1970-я адбылася своеасабліва прамысловая рэвалюцыя, якая прадвызначыла будучы брэнд Рэчыцы. На тэрыторыі раёна былі знойдзены радовішчы нафты, пачала развівацца новая галіна прамысловасці, звязаная з яе здабычай. Росквіт прыйшоўся на 1975 год, калі за дванаццаць месяцаў дабылі восем мільёнаў тон нафты. Сёння нафтавая слава робіць Рэчыцу папулярнай сярод турыстаў. На месцы першага радовішча ўстаноўлена памятная стэла ў выглядзе нафтавай вышкі. Цікава, што з'явілася яна на месцы восьмай свідравіны, а не першай. Справа ў тым, што пры адкрыцці першай быў знойдзены маленькі аб'ём нафты. А восьмая стала сапраўдным лідарам па аб'ёме здабычы нафты — яна прыносіла па 600 тон у суткі. І сёння рэчыцкія свідравіны застаюцца самым буйным месцапрадзэннем на тэрыторыі Беларусі. Стэла — адзіны помнік, прысвечаны дадзенай галіне прамысловасці. А яшчэ гэта цікавае месца для аматараў незвычайных сэлфі.

беразе Дняпра. А пабудоваў яе ўраджэнец Рэчыцы Эдуард Агунювіч. Пра яе прыгажосць і сімваліку можна раскажаць доўга. Але ж лепш адзін раз убачыць, чым сто разоў пачуць ці прачытаць.

У першы дзень фестывалю «Вытокі» пройдзе цікавы і незвычайны майстар-клас па набіванні маляваных дываноў. Месца для яго правядзення абрана таксама адметнае — карцінная галерэя імя Аляксандра Ісачова. Мастак вырас у Рэчыцы, у 1973 годзе з'ехаў у Ленінград, аднак затым вярнуўся на радзіму. 11 лістапада 1987 года тут адбылася яго першая персанальная выстаўка. А праз месяц мастак памёр. Пахаваны таксама ў Рэчыцы. За сваё жыццё Аляксандр Ісачоў стварыў каля 500 карцін, большасць якіх была вывезена за мяжу. Але ў Рэчыцы добра памятаюць знакамітага земляка.

Маляваныя дываны, з якімі можна будзе пазнаёміцца падчас фестывалю, — адметны і своеасаблівы від народнай творчасці. Пра яго шмат ведаў знакаміты ўраджэнец Рэчыцы — Мітрафан

Доўнар-Запольскі, знакаміты этнограф і фалькларыст. Ён лічыцца заснавальнікам беларускай гістарыяграфіі. У сваіх навуковых работах ён даказваў, што беларусы — самабытны самастойны народ, які павінен займаць раўнапраўнае месца ў сямі еўрапейскіх народаў. Сёння ў Рэчыцы яму ўстаноўлены помнік.

Ад футбола да Дакара

Фестываль «Вытокі» — гэта таксама і спартыўнае свята. Таму спартыўнае жыццё горада мае асаблівае значэнне. Вядучыя віды спорту ў горадзе — плаванне, лёгкая атлетыка, футбол. У 2021 годзе тут была пабудавана пляцоўка для міні-футбола. У Рэчыцы нарадзіліся вядомыя беларускія спартсмены, якія праслаўлялі Беларусь на міжнароднай арэне. Сярод іх — Сяргей Смаль, сярэбраны прызёр

Алімпійскіх гульняў 1992 года; Васіль Кірыенка, адзін з самых тытулаваных велогоншчыкаў ў гісторыі суверэннай Беларусі. Увесь спартыўны патэнцыял горада будзе прадстаўлены падчас алімпійскага квэсту, які пройдзе 21 мая на плошчы Кастрычніка. Усяго будзе каля 30 спартыўных пляцовак, сярод іх і вельмі незвычайныя. Удзельнікам квэсту прапануюць правесці свае сілы ў кіданні нажоў, пазнаёміцца з пажарна-ратавальным спортам. Адною з цэнтральных пляцовак стане футбольная, паколькі футбол у Рэчыцы — вельмі папулярны спорт. Вядучая валебольная каманда Гомельскай вобласці «Энергія» правядзе для ўсіх жадаючых яркія майстар-класы.

Асабліва ўвагі заслугоўвае аля брэндаў, на якой знойдзе месца прадукцыі розных прадпрыемстваў. Сярод іх — легендарны грузавы МАЗ, які ўдзельнічаў у гонках ралі «Дакар». Кожны зможа адчуць сябе пілотам гоначнага грузавіка і зрабіць выдатнае фота.

Валерыя СЦЯЦКО.
Фота з адкрытых крыніц.

ДАЧАКАЛІСЯ: ДА НАС ІДЗЕ САПРАЎНАЕ МАЙСКАЕ ЦЯПЛО

Ужо на выхадныя па краіне прыгрэе да 25 цяпла

Праўда, у гэтыя выхадныя ў нас будзе не толькі цяпла, але і дзённае прагрэмяць навалніцы, паведамляюць спецыялісты Рэспубліканскага цэнтра па гідромэтэаралогіі, кантролі радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Мініпрыроды.

Апошні месяц вясны быў далёка не ласкавы да нас. У Беларусі ён меў паніжаны тэмпературны фон, з тэмпературай паветра на 3—7 градусаў ніжэй за кліматычную норму. Але ўжо ў чацвер умовы надвор'я пачалі мяняцца. На тэрыторыю краіны паступіла цёплае паветраная маса з Заходняй Еўропы, тэмпературны фон павысіўся. Аднак у першыя дні другой дэкады пацяплела не так, як мы хацелі. Па-ранейшаму на 1—3 градусаў цяпла адстае ад кліматычнай нормы.

А ў пятніцу на большай частцы тэрыторыі краіны пройдуць кароткачасовыя дажджы, у дзённыя гадзіны ў асобных раёнах магчымы навалніцы. Максімальная тэмпература паветра ўдзень будзе плюс 15—21 градус, па паўднёва-заходняй частцы чакаецца 22—28 цяпла.

Навалнічныя дажджы прыйдуць да нас месцамі ўжо ў суботу. У гэты дзень у многіх раёнах краіны пройдуць кароткачасовыя дажджы. Удзень месцамі навалніцы, па паўднёвым захадзе ўзмацненне ветру парывамі да 15—20 м/с. Тэмпература паветра ўначы складзе плюс 7—13 градусаў, удзень — ад плюс 14 градусаў да 21 цяпла, а ў паўднёвых і паўднёва-ўсходніх раёнах чакаецца плюс 22—25 градусаў.

У нядзелю на фоне моцных ападкаў стане крыху халаднаей. 22 мая на большай частцы тэрыторыі краіны пройдуць дажджы. Ноччу ў асобных раёнах магчымы моцныя дажджы і ўзмацненне ветру парывамі да 15—20 м/с. Тэмпература паветра ўначы складзе плюс 6—11 градусаў, а ўдзень будзе ад плюс 11 градусаў да 17 цяпла.

Паводле папярэдняга прагнозу айчынных сіноптыкаў, у пачатку наступнага тыдня атмасферныя франты пакінуць нашу тэрыторыю, а ў няўстойлівым паветры месцамі па краіне пройдуць кароткачасовыя дажджы, толькі ў аўторак з ростам фону атмасфернага ціску ападкаў будзе нямат. У панядзелак месцамі па краіне чакаюцца кароткачасовыя дажджы. Тэмпература паветра ўначы будзе вагацца ад 2 да 9 градусаў цяпла, а ўдзень ад плюс 14 да 20 градусаў.

Сяргей КУРКАЧ.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Эрдаган: Турцыя супраць уступлення Швецыі і Фінляндыі ў НАТА

Прэзідэнт Турцыі Рэджэп Таіп Эрдаган заявіў, што Анкара па-ранейшаму не падтрымлівае ўступленне Фінляндыі і Швецыі ў НАТА, паведаміла ТАСС. «Мы сказалі нашым сябрам, што мы скажам «не» на ўступленне Фінляндыі і Швецыі ў НАТА. І мы працягнем прытрымлівацца гэтага», — сказаў ён на сустрэчы з прадстаўнікамі турэцкай моладзі ў Анкары. Эрдаган таксама адзначыў, што Турцыя настроена рашуча ў пытанні магчымага ўступлення Фінляндыі і Швецыі ў НАТА з-за іх сувязяў з арганізацыямі, якія прызнаныя Анкарай тэрарыстычнымі. «Нельга дапусціць таго, каб у НАТА былі тэрарыстычныя арганізацыі», — заўважыў турэцкі лідар. Таксама Эрдаган заявіў, што не мае намеру разрываць адносіны з прэзідэнтам Расіі Уладзімірам Пуціным з-за сітуацыі ва Украіне, падкрэсліўшы, што Турцыя праводзіць збалансаваную палітыку ў адносінах з замежнымі краінамі.

У Індыі здымуць серыял пра жыццё Махатмы Гандзі

Індыйская кампанія Applause Entertainment створыць серыял аб жыцці выбітнага палітычнага дзеяча Махатмы Гандзі. Пра гэта паведаміў Deadline. «Гандзі — фігура сусветнага маштабу, што вельмі важна. Гэта гісторыя чалавецтва. Мы паглыбіліся ў работу над сцэнарыем і кастынгам. Здымаць плануем наступным летам», — заўважыў стваральнік серыяла Наір Самір. У аснове гісторыі будуць ляжаць біяграфічныя кнігі індыйскага гісторыка Рамачандра Гуха «Гандзі да Індыі» і «Гандзі — гады, якія змянілі свет». Шоу раскажа пра шлях Гандзі з моманту пачатку яго юрыдычнай кар'еры ў Паўднёвай Афрыцы і да палітычнай барацьбы за незалежнасць Індыі. Applause Entertainment вядзе перагаворы з патэнцыяльнымі партнёрамі ў краінах, дзе жыў Гандзі (Паўднёвая Афрыка і Вялікабрытанія). Кастынг працягваецца, аднак на галоўную ролю ўжо прызначылі акцёра-аднафамільца Праціка Гандзі.

Больш за 260 тысяч хворых на ліхаманку выявілі за суткі ў КНДР

У краіне за мінулыя суткі захварэла не менш як 262 270 чалавек. Усяго з канца красавіка на фоне распаўсюджвання каранавіруса такіх выпадкаў зафіксавана 1,97 млн. Аб гэтым паведаміла ТАСС са спасылкай на агенцтва Yonhap. З усіх хворых ужо паправілася 1,23 мільёна жыхароў. Яшчэ 740 тысяч леацца. За мінулыя суткі памёр адзін чалавек. Агульная колькасць смяротных выпадкаў перавысіла 60. Паведамляецца, што ў КНДР павялічваюць вытворчасць медыцынскіх вырабаў, сродкаў традыцыйнай карэйскай медыцыны. Упершыню аб выпадках каранавіруснай інфекцыі на тэрыторыі КНДР Цэнтральнае тэлеграфнае агенцтва Карэі паведаміла 12 мая. На скліканым пасяджэнні Палітбюро ЦК Працоўнай партыі Карэі лідар КНДР Кім Чэн Ын даручыў увесці ва ўсіх гарадах і паветах краіны лакдаўн.

